

Ginter Gras

MI PIŠEMO U SAVEZNOJ REPUBLICI

1. Ja skrbim za moju porodicu tako što crtam, pišem i kuham. Za kuhanje mi ne plaća niti radio, niti jedna izdavačka kuća iako mi najčešće upravo iznad lonaca padne na pamet šta će napisati, ili nacrtati. Pošto se moji crteži i literarna djela mogu kupiti ja živim, ovisno od toga kakav mi prihod moji produkti donose, manje – više dobro; momentano se ne mogu požaliti.
2. Pošto poslove obavljam jedan nakon drugog, dakle nikada ne kuham i ne pišem istovremeno, niti lijevom pišem, a desnom crtam, ne dolazim u vremensku stisku nego, u međuvremenu, pronađem još i dovoljno vremena da mogu otići u kino.
3. Kao izučeni klesar u mogućnosti sam da, u krajnjem slučaju, ako bi mi kuhanje, pisanje i crtanje bili zabranjeni, odem na neku građevinu i premeštам fasadu od fosilnog krečnjaka.

Novembar 1960.

O PISANJU PJESAMA

Pomoću pooštrenog realizma pokušavam predmete ulovljene u mojim pjesmama osloboditi svake ideologije, razgraditi ih, a potom ponovo spojiti i dovesti u situaciju u kojoj je teško sačuvati obraz, u kojoj se pogrebna povorka mora smijati jer grobari prave preozbiljna lica, da bi im se još moglo povjerovati da saosećaju.

Često mi moj drugi poziv izlazi u susret i omogućava da fiksirane predmete skiciram sa svih strana. Tek tada slijedi pisanje pjesme. Čini mi se da se zadatak stiže hotvorca sastoji u osvjetljavanju, a ne u zatamnjivanju; ipak, ponekad se mora škijocnuti prekidačem kako bi se sijalica mogla učiniti vidljivom.

1958

UZ "LOKALNU ANESTEZIJU"

U januaru 1966. počeo sam sa prvim skicama za roman "Lokalna anestezija", koji je tada još nosio radni naslov "Izgubljene bitke". U toku trogodišnjeg rada na njemu upravo započeti, narastajući, a potom stagnirajući studentski protest, ponudio je autoru otpor kao protivurečje.

Jedini autobiografski moment, stomatološki zahvat od januara do sredine februara 67. donio je pripovjedaču jedno vremenski ograničeno iskustvo, što je omogućilo skupljanje i sređivanje do tada zbrkane mase materijala.

"Lokalna anestezija" podrazumijeva i, iz stomatološkog povoda izveden, pojma za određeno stanje društva. Surogati doživljaja potiskuju stvarne doživljaje, ili ih izobličuju, i pri tom se njima hrane. U glavi pripovjedača kao i na ekranu u stomatološkoj ordinaciji miješaju se realitet i fikcija; prelazi od unutrašnjeg ka vanjskom dijalogu su tečni, jedini čvrst oslonac nudi mjesto pripovijedanja; stomatološka stolica na kojoj pasivni pacijent svoje fikcije oslobođa u obliku iskustva.

Jedino se u drugom dijelu knjige, u pauzi između zahvata na donjoj i na gornjoj vilici, pripovjedač prikazuje u pokretu, izložen svakodnevici, nedostaju mu mogućnosti bijega u neku drugu delatnost. Taj dio materijala sam koristio paralelno i za poglavje proze i za pozorišni komad "Ispred".

U romanu "Lokalna anestezija" nastavljam, iz izmjenjene perspektive, rad na prozi koji sam, sa završetkom romana "Pseće godine" prekinuo.

Septembar 1969.

(Sa nemačkog prevela Duška Perišić)